

ਬਾਂਸ ਦੀ ਮਦਦ. ਉਪ ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੰਧ ਢਾਂਚਾਗਤ ਨੁਕਸ ਕਾਰਨ ਡਿੱਗੀ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਕੰਧ ਡਿੱਗਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੰਧ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਡਿੱਗ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਧ ਡਿੱਗਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਤਾ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਗਣੇਸ਼ ਦਾਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਧੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਅੰਦਰੋਂ ਝਾਤ ਮਾਰੀ ਸੀ। ਝਰਨੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਾਂਸ ਨਾਲ ਕੰਧ ਨੂੰ ਧੱਕਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੂਜੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਖੁਦ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਝਰਨੇ ਤੋਂ ਕੰਧ ਨੂੰ ਧੱਕਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਗਣੇਸ਼ ਦਾਸ ਦੀ ਇੱਕ ਧੀ ਨੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਬਾਂਸ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੋਪਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਜੇ, ਅਤੇ ਆਰਐਸ ਨਰੂਲਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੇ.

ਵਧੀਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ (I) ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼, ਪੰਜਾਬ, ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।
ਬਨਾਮ

ਰਘਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 370 ਆਫ 1964।

7 ਜਨਵਰੀ 1970 ਈ.

ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਇਕੱਤਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਖੰਡਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ)

1948 ਦਾ ਐਲ — ਧਾਰਾ 42— ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਰੂਲਜ਼, 1949— ਨਿਯਮ 18— ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)— ਆਰਟੀਕਲ 226/227— ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ 7 ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ। ਨਿਯਮ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਪਰੇ-- ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸੀਮਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼-ਅਜਿਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ - ਕੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ 226 ਅਤੇ 227.

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼

ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਬਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਬਾਹਰੀ-ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮ 18 (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।) ਨਿਯਮ, 1949. ਜੇਕਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਦੇਰੀ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਲਪ ਵਿੱਚ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮੇਂ

ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀਮਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਾ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਪਰਾ ੩)

1962 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 728 ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 7 ਅਗਸਤ, 1964 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਬੀ ਐਸ ਡੀ ਹਿਲਨ, ਏ ਡੀਵਕੇਟ -ਜੀ ਐਨਰਲ, ਪੀ ਅਨਜਾਬ, ਐਸ ਯੂਖਦੇਵ ਕ ਹਨਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

HL S ARIN, S ENIOR A Dvocate (S HRI RC N AGPAL, A Dvocate, With Him), ਸਿਰਫ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਨ. ਅਰੁਲਾ, ਜੇ.-ਇਕਲੌਤਾ ਆਧਾਰ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ, ਜਿਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਹ ਅਪੀਲ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੇ ਰਘਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਆਫ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ (50 ਆਫ 1948) ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਜਿਸ ਦਾ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਰੂਲਜ਼, 1949 ਦੇ ਨਿਯਮ 18 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ।

ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਦੀਦਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀਮਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਐਸ. ਢਿੱਲੋਂ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਦੀਨਦਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀਮਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਢਿੱਲੋਂ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼, ਪੰਜਾਬ, ਜਲੰਧਰ, ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ, ਮਾਈ ਲਾਰਡ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਅਤੇ ਪੰਡਿਤ, ਜੇ. ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੇਧ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਕੰਸੋਲੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਫਿਰ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3) ਵਿੱਚ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ., ਅਤੇ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ., ਜਿਸ ਨੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਲਈ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਸਰਟੀਓਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਜਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਇੱਕ ਇਤਰਾਜ਼ ਜੋ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੀਸਰਾ ਮਾਮਲਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਸ.ਬੀ. ਕੈਪੂਰ, ਜੇ., ਅਤੇ ਮੈਂ ਬੰਬੁ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (4) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੱਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। nullity. ਵਿੱਚ

- (1) 1962 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂ 1458 ਨੇ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1963 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।
- (2) 1966 PLR 496.
- (3) IL R. (1967) 2 ਪੀ.ਬੀ. & Hr. 89.
- (4) 1968 PLR 301

ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ.

(2) ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਲਾਈ ਸਰੀਨ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਜੱਜ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, ਇਹ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵਧੀਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। certiorari ਦਾ ਸੁਭਾਅ . ਉਸਨੇ ਜੋਏ ਚੰਦ ਲਾਈ ਬਾਬੂ ਬਨਾਮ ਕਮਲਕਸ਼ਾ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (5) ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ , ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ। ਪਾਂਡੁਰੰਗ ਧੌਡੀ ਚੌਗਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਾਰੂਤੀ ਹਰੀ ਜਾਧਵ ਅਤੇ ਹੋਰ, (6) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀ.ਬੀ. ਗਜੇਂਦਰਗੜਕਰ, ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਨ, ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ: -

“ਇਹ ਕਲਪਨਾਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਾਂ ਰੈਜ਼ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਤੀਜਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ / ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੇਂਡ। ਪਰ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸਦਾ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 115 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(5) ਏ.ਜੇ.ਆਰ. 1949 ਪੀਸੀ 239.

(6) ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ 153.

Additional Director (I) Consolidation of Holdings, P ' unjab and another v. Raghwant Singh and others (Narula, J.)

(3) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ੍ਰੀ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਇਤਿਆਵੀਰਾ ਮਥਾਈ ਬਨਾਮ ਵਰਕੇ ਵਰਕੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (7) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਮੁਖੇਲਕਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ (ਮਕਬੂਲ ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਓਕਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ (8)) ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੀ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਕੰਮੇ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਉਭਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਬਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੁਓ ਮੋਟੂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ, ਪਰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ * ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

- (7) ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 907
(8) ਏਆਈਆਰ 1935 ਪੀਸੀ 85.

ਮੇਜਰ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਬਨਾਮ ਦਿ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਤੁਲੀ, ਜੇ.)

ਜੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕੰਡੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਤਾਂ ਦੇਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਵੀ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਪਾਬੰਦ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਸੀਮਾਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇ। *certiorari* ਕਾਰਵਾਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਸੈੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ।

(4) ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਅਤੇ 2 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ.,...ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਬੀਆਰ ਤੁਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਮੇਜਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ:

ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ- ਅਤੇ ਹੋਰਸ, — ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1969 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 1339

14 ਜਨਵਰੀ 1970 ਈ.

ਆਰਮੀ ਐਕਟ (1950 ਦਾ XLVI)— ਧਾਰਾ 18 ਅਤੇ 19—ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)— ਆਰਟੀਕਲ 77— ਧਾਰਾ 18 ਅਤੇ 19 ਅਧੀਨ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ— ਕੀ ਵੱਖਰਾ—ਧਾਰਾ 77— ਕੀ ਸਿਰਫ਼ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ 19—ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ— ਕੀ ਸੀਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਆਰਮੀ - ਐਕਟ, 1950, ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ

ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 77 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੇਖ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ